

Protokoll fört vid enskild föredragning

Näringsavdelningen
Allmänna byrån, N1

Beslutande
Minister
Jesper Josefsson

Föredragande
Byråchef
Susanne Strand

Justerat
Omedelbart

Nr 16

Kommissionens förslag till moderniserad
sammanhållningspolitik för att stärka EU:s strategiska
prioriteringar
ÅLR 2025/3215
128 N1

Beslut

Beslöts tillskriva Kommissionen i egenskap av förvaltningsmyndighet för
Strukturfondsprogrammet 2021-2027 i enlighet med **bilaga 1, N125E12**.

Dokumentnamn	Brevnr	Europeiska kommissionen
BESLUT	128 N1	
Ärendenr	Datum	Executive Vice-President for Cohesions and Reforms Raffaele Fitto
ÅLR 2025/3215	12.5.2025	The Director-General Themis Christophidou
Hänvisning		
Kommissionens förslag		
Kontaktperson		
Susanne Strand		

Ärende

Kommissionens förslag till moderniserad sammanhållningspolitik för att stärka EU:s strategiska prioriteringar**Beslut**

Ålands landskapsregering har, i egenskap av förvaltningsmyndighet för Ålands strukturfondsprogram perioden 2021-2027 med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Europeiska socialfonden (ESF+), tagit del av Kommissionens förslag till moderniserad sammanhållningspolitik för att stärka EU:s strategiska prioriteringar.

Ålands landskapsregering stöder kommissionens arbete att använda sammanhållningspolitiken för att rusta EU inför framtiden men betonar vikten av att sammanhållningspolitiken bidrar och skapar förutsättningar för en ökad tillväxt och sysselsättning, inte bara krisstöd.

Grunderna för Ålands självstyrelse regleras i självstyrelselag (1991:71) för Åland. Lagen reglerar maktfördelningen mellan Finland och Åland. På områden som Åland har lagstiftningsbehörighet är det Åland som kan bestämma vad som gäller och inom de områden där Finland har lagstiftningsbehörighet gäller automatiskt Finlands lagstiftning. I enlighet med självstyrelselagens 18 §, punkterna 14, 22 och 23 har Åland behörighet gällande näringsverksamhet, främjande av sysselsättning samt undervisning, kultur, idrott och ungdomsarbete. Inom ramen för detta har Ålands landskapsregering utarbetat ett förslag till Ålands Strukturfondsprogram 2021-2027, vilket antogs av kommissionen den 5.9.2022.

I samband med programmens obligatoriska halvtidsöversyn 2025 föreslås ändringar av två fondspecifika förordningar (Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Fonden för en rättvis omställning) för att möjliggöra för medlemsstaterna att anpassa sina program till att stödja EU:s konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen, försvar och säkerhet, de östra gränsregionerna samt bostäder till överkomliga priser, vattenresiliens och energiomställning.

Åland har den 31.3.2025 i enlighet med artikel 18 förordning (EU) 2021/1060 lämnat in en bedömning för halvtidsöversynen, där förvaltningsmyndigheten föreslår att flexibilitetsbeloppet fastställs. Detta motiveras med att de behov som identifierades i programdokumentet kvarstår fortfarande och är i linje med de utmaningar som identifieras i landsrekommendationerna 2024 – 2025. Någon betydande negativ utveckling på det finansiella, ekonomiska eller sociala området kan heller inte ses utöver de utmaningar som redan idag beaktas och möts av programmets åtgärder.

Ålands strukturfondsprogram är ett litet program omfattande cirka 14 miljoner euro i offentliga medel (EU och nationella medel) fördelat på två fonder, Eruf och ESF+ under en sjuårsperiod. Av dessa medel är i dag 40 % bundet (28 % Eruf, 57 % ESF+) genom finansieringsbeslut. Det åländska näringslivet präglas av småföretagande, majoriteten av företagen definieras som mikroföretag och programmet är inriktat mot den målgruppen. Genom riktade åtgärder som stärker konkurrenskraften och utvecklar kunskapen, förbättras den enskildas konkurrenskraft på arbetsmarknaden samt innovationskapaciteten och konkurrenskraften i företagen. En ökad resiliens och grundläggande stabilitet i samhället främjas. Ålands strukturfondsprogram stöder således de nya strategiska prioriteringarna som gäller att stärka EU:s konkurrenskraft och överbygga innovationsklyftan.

Åland arbetar med att stödja energiomställning genom att bland annat möjliggöra storskalig havsbaserad vindkraft inom ramen för ett projekt inom Finlands återhämtnings- och resiliensplan. Vattentillgång för livsmedelsproduktion hanteras inom Ålands interventioner i CAP strategiplanen för Finland (EJFLU) men även inom det nationella beredskapsarbetet.

Landskapsregeringen har egna nationella åtgärder för bostadsproduktion.

Utrikesförvaltning, försvar, befolkningsskydd, statliga skatter och tull är områden inom Finlands lagstiftningsbehörighet. Landskapet Åland är enligt internationella avtal sedan år

1856 en demilitariserad zon och neutraliserat sedan 1921, vilket innebär att militära styrkor, anläggningar och befästningar inte får förekomma i området.

Ålands landskapsregering har noterat och övervägt den flexibilitet som föreslås, men föreslår på basen av ovanstående ingen ändring av programmet i detta skede. Ålands landskapsregering önskar gå vidare med den inlämnade halvtidsöversynen. Om situationen förändras kan det bli möjligt att föreslå en ändring i ett senare skede.

Minister

Jesper Josefsson

Byråchef

Susanne Strand